

Inhoudsopgave

Voorwoord	v
Lijst van afkortingen	xi
1. Inleiding: tunnelvisie en tegenspraak in de opsporing	1
1.1 Tunnelvisie	4
1.1.1 Definitie van tunnelvisie	5
1.1.2 Heuristiek en bias	7
1.2 Tunnelvisie in de opsporing	14
1.2.1 Opsporing	14
1.2.2 Recherchestrategieën in een TGO	17
1.2.3 Informatieverzameling en informatiedeling in een TGO	19
1.2.4 Bewijs in een TGO	20
1.2.5 Druk in een TGO	22
1.2.6 Politiecultuur	24
1.2.7 Potentieel beschermende kenmerken	26
1.3 Maatregelen tegen tunnelvisie in de opsporing in Nederland	27
1.3.1 Aanbevelingen voor de politie	28
1.3.2 Programma Versterking Opsporing en Vervolg (PVOV)	29
1.3.3 Het Programma Versterking Opsporing (PVO)	30
1.4 Maatregelen tegen tunnelvisie in de opsporing in het buitenland	33
1.5 Aanleiding onderzoek	38
1.6 Leeswijzer	40
2. Theoretisch kader: framing en interactie	41
2.1 Inleiding	41
2.2 Framing	42
2.2.1 Primaire frameworks	43
2.2.2 Transformaties	44
2.2.3 Activiteiten buiten het frame	45
2.2.4 Ambigüiteit	46
2.2.5 Misframing	47
2.2.6 Frame conflicten	48
2.2.7 Doorbreken van een frame	49
2.2.8 Kwetsbaarheden van het framingproces	50

2.3	Interactie	51
2.3.1	Presentatie	51
2.3.2	Optreden	52
2.3.3	'Front regions' en 'back regions'	53
2.3.4	Verstoringsen	55
2.3.5	Impressiemanagement	56
2.4	Opsporing en tegenspraak: framing, deframing en reframing	61
2.5	Een inhoudelijke en een sociale dimensie	63
3.	Vraagstelling en opzet onderzoek	65
3.1	Vraagstelling	65
3.2	Opzet en methoden van onderzoek	67
3.2.1	Opzet en methoden deel 1: Framing, deframing en reframing in TGO-onderzoeken	68
3.2.2	Opzet en methoden deel 2: Tegenspraak in de opsporing	69
3.3	Selectie van cases	72
3.3.1	Selectie van cases deel 1: Framing, deframing en reframing in TGO-onderzoeken	72
3.3.2	Selectie van cases deel 2: Tegenspraak in de opsporing	73
3.4	Uitvoering onderzoek	74
3.4.1	Uitvoering deel 1: Framing, deframing en reframing in TGO-onderzoeken	75
3.4.2	Uitvoering deel 2: Tegenspraak in de opsporing	77
4.	Framing, deframing en reframing in de opsporing	83
4.1	Inleiding	83
4.2	Casus: TGO poging tot moord	84
4.3	Overlegvormen in een TGO	89
4.4	Het opsporingsproces	92
4.5	Aanvang van het onderzoek	95
4.6	Interpretatie van de onderzoeksresultaten	98
4.7	Onderzoeksrichtingen	104
4.8	Opsporen binnen de onderzoeksrichtingen	110
4.9	Bevorderende en belemmerende factoren	115
4.10	Framing, deframing en reframing TGO's	132
4.10.1	Inhoudelijke dimensie	132
4.10.2	Sociale dimensie	140
4.11	Tot slot	145

5.	Tegenspraak bij een onderzoek naar een zedendelict	147
5.1	Aanvang opsporingsonderzoek en tegenspraak	147
5.2	De eerste tegenspraaksessie	148
5.3	De tweede tegenspraaksessie	149
5.4	De derde tegenspraaksessie	150
5.5	Afronding van het tegenspraakproces	155
6.	De werkwijze van tegensprekers in de opsporing	157
6.1	Inleiding	157
6.2	Uitvoering van tegenspraak op hoofdlijnen	158
6.3	Tegenspraakstrategieën	162
6.4	Een dilemma: distantie versus nabijheid	165
6.5	Tegenspraakstrategieën in de praktijk	169
6.6	Compenserende strategieën	173
6.7	Inhoudelijke en sociale voor- en nadelen van tegenspraakstrategieën	176
6.8	Tot slot	178
7.	De inhoudelijke dimensie van tegenspraak	179
7.1	Inleiding	179
7.2	Thema's	180
7.3	Niveaus	184
7.4	Rollen	186
7.5	Rollen in de praktijk	191
7.6	Deframing en reframing door tegenspraak	198
7.7	Tot slot	201
8.	De sociale dimensie van tegenspraak	203
8.1	Inleiding	203
8.2	De tegenspraaksessie	204
8.2.1	Verloop van de tegenspraaksessie	204
8.2.2	Opstelling van tegensprekers	207
8.2.3	Communicatie	209
8.2.4	Verschillen tussen de drie fasen	211
8.3	Strategieën	213
8.4	De teamleider	216
8.5	Een dynamisch proces	222
8.6	Samenhang van de inhoudelijke rol met de sociale strategie	228
8.7	Factoren	231

8.8	Tegenspraak als sociaal proces	234
8.9	Invloed	239
8.10	Tot slot	240
9.	Doorwerking van tegenspraak	243
9.1	Inleiding	243
9.2	Teamleider	244
9.3	Effecten op het opsporingsonderzoek	247
9.4	Actoren	252
9.5	Doorwerking op langere termijn	259
9.6	Sluipende doorwerking van tegenspraak	261
9.7	Tot slot	264
10.	Slotbeschouwing	265
10.1	Inleiding	265
10.2	Samenvatting van de empirische resultaten	267
10.3	Goffman's framing- en interactietheorie	272
10.3.1	Optimisme in het werk van Goffman	273
10.3.2	Een procesmatige benadering	274
10.3.3	Gemeenschappelijke frameworks	275
10.3.4	Frameworks en politiecultuur	276
10.3.5	Macht, invloed en gezag	278
10.4	Slot: Tegenspraak in de opsporing	281
10.4.1	Bijdragen van tegenspraak aan de opsporing	282
10.4.2	Belemmeringen in de huidige tegenspraakpraktijk	284
10.4.3	Verdere ontwikkeling van tegenspraak	285
	Summary	291
	Literatuur	301
	Over de auteur	311

Lijst van afkortingen

ABRIO	Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding
BVO	Basisvoorziening Opsporing
CIE	Criminele Inlichtingen Eenheid
DNA	Deoxyribonucleic acid
FO	Forensische Opsporing
FPT	Federal/Provincial/Territorial
FT	Forensisch Technisch
Histo's	Historische telefoongegevens
IRT	Interregionaal rechercheteam
KLPD	Korps Landelijke Politiediensten
MCM	Major Case Management
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OM	Openbaar Ministerie
OT	Observatieteam
OVC	Opname Vertrouwelijke Communicatie
OvJ	Officier van Justitie
PD	Plaats Delict
PVO	Programma Versterking Opsporing
PVOV	Programma Versterking Opsporing en Vervolging
RBT	Recherche Bijstandsteam
TGO	Team Grootschalige Opsporing
TLL-R	Tactisch Leidinggeven Leergang Recherche
VKL	Vaste Kern Leidinggevenden
VKU	Vaste Kern Uitvoerenden
Zwacri	Zware criminaliteit